

ZIELONA FILOZOFIA SOLIDARNOŚĆ W DZIAŁANIU

Zwięzłe podsumowanie programu Partii Zielonych

Niniejsza publikacja stanowi zwięzłe podsumowanie programu Partii Zielonych. Tysiące osób pomogły przy tworzeniu programu, sugerując pomysły, oferując propozycje polityczne, pisząc konkretne sformułowania i uczestnicząc w debacie ideologicznej. To samo w sobie stanowi fundament zielonej filozofii. Polityka i społeczeństwo – to elementy, które współtworzymy razem. Składa się to na nasz zbiorowy, zielony głos.

Całość programu partii jest dostępna na stronie: www.mp.se/partiprogram

Partia Zielonych jest częścią globalnego ruchu, który dąży do tego, by wszyscy ludzie na świecie mogli żyć dobrze, bez pogarszania warunków życia przyszłych pokoleń. Nasza polityka opiera się na podejściu holistycznym: wszystko jest połączone.

Ludzkość stoi przed poważnymi wyzwaniami. To polityka jest kluczem do zmiany i to ona może pokazać drogę do zrównoważonego społeczeństwa. Nas, Zielonych, jednocześnie wspólne zadanie kształtowania naszego społeczeństwa na nowe czasy.

Partia Zielonych to partia feministyczna. Różnorodność, równość i równouprawnienie to fundamenty sprawiedliwego społeczeństwa. Jesteśmy przekonani, że różnice wśród ludzi czynią świat bogatszym.

Nasza polityka opiera się na trzech rodzajach solidarności:

- solidarności ze zwierzętami, przyrodą oraz ekosystemem;
- solidarności z przyszłymi pokoleniami;
- solidarności pomiędzy wszystkimi ludźmi na świecie.

Człowiek

Człowiek to istota kreatywna i empatyczna, która chce i jest w stanie wziąć na siebie odpowiedzialność. Ludzkie pomysły mogą być niesamowicie różnorodne i napędzają rozwój oraz postęp. Wierzymy w demokrację z aktywnymi i zaangażowanymi obywatelami. Lecz wymaga to łatwo dostępnych informacji, żywej debaty politycznej i umożliwienia obywatelom zgłaszania zgromadzeniom politycznym własnych propozycji.

Ruch Zielonych wspiera wolnościowe podejście do polityki. Nowe pomysły rozwijają się, gdy ludzie mogą swobodnie myśleć oraz mieć własne poglądy i gdy funkcjonują w świecie, w którym respektowane są idee, wizje i różnice. Każdy powinien mieć równe prawa i szanse – bez względu na płeć, pochodzenie etniczne, wyznanie, niepełnosprawność, orientację seksualną, tożsamość płciową i sposób jej wyrażania lub wiek.

Dzieci biorą udział w rozwoju i tworzeniu społeczeństwa, a nie są tylko biernymi odbiorcami społeczeństwa, które dorośli dla nich kreują. Długoterminowe myślenie jest konieczne w polityce środowiskowej. Inwestowanie w dzieci oznacza także stawianie na przyszłość.

Szkoła powinna zapewnić każdemu dziecku szansę rozwoju. Nie należy dzielić uczniów na tych, którym się udało lub nie, a szkół na dobre i złe. Polityka powinna zapewnić odpowiednie warunki, by powstawały szkoły, które pozwalają rozwijać się ciekawości uczniów i kompetencjom nauczycieli. Wierzymy w edukację dorosłych i kształcenie ustawiczne. Gdy każdy będzie w stanie wybrać własną drogę życiową, zbudujemy razem silne społeczeństwo.

Wszyscy ludzie muszą mieć równe szanse, aby zrealizować swoje marzenia. Należy zwalczać wszelkie formy dyskryminacji i nikt nie powinien być narażony na rasizm lub przestępstwa z nienawiści.

Środowisko

Zielona filozofia nie dotyczy tylko wzajemnych relacji ludzi, ale także naszej zależności od otoczenia. Odpowiedzialność człowieka wykracza poza samego siebie i swoje pokolenie. Zwierzęta mają prawo do zachowywania się w sposób naturalny i nie powinny być narażone na cierpienie.

Styl życia w bogatszej części świata oddziałuje poza granicami. Trzeba przekształcić nasze społeczeństwa tak, byśmy mogli żyć dobrze w przyszłości, nie niwecząc jednocześnie możliwości dla nas samych, mieszkańców innych krajów i przyszłych pokoleń.

Zmiany klimatu zagrażają naszej przyszłości. Mają one wpływ na życie osób, globalną gospodarkę i przetrwanie całych narodów. Pomimo naszej wiedzy o wszystkich tych zależnościach, wciąż rośnie emisja gazów cieplarnianych. Powinniśmy być liderem redukcji wpływu człowieka na klimat. Szwecja w przeszłości powodowała i nadal przyczynia się do znacznie wyższych emisji niż zrównoważony poziom na świecie. Szwecja ma wyjątkowe możliwości stania się liderem na drodze do transformacji w zrównoważone społeczeństwo oraz jest w stanie zademonstrować propozycje innego modelu rozwoju. Wymaga to śmiałej polityki środowiskowej. My w Partii Zielonych jesteśmy przekonani, że społeczeństwo dobre dla klimatu to również społeczeństwo, które jest lepsze dla ludzi.

Gospodarka

Świat potrzebuje nowej polityki gospodarczej. Ciągły wzrost gospodarczy w tradycyjnym sensie nie jest możliwy na planecie z ograniczonymi zasobami. Chodzi o kilka oczywistych zasad:

- To, co jest dobre dla ludzi i środowiska, powinno być tanie.
- To, co jest szkodliwe dla ludzi i środowiska, powinno być drogie.
- To, co jest zbyt szkodliwe, powinno być zakazane.

W ostatnich stuleciach pomysłowość ludzka umożliwiła niezwykle szybki rozwój gospodarczy. Tendencja ta była pod wieloma względami korzystna, ale doprowadziła

też do zwiększonego zużycia zasobów i zintensyfikowała emisję gazów cieplarnianych. Negatywnie wpłynęła również na różnorodność biologiczną. Obierając nowe priorytety i przykładając inną miarę do dobrobytu, możemy budować gospodarkę, która nie będzie uzależniona od ciągłego wzrostu.

Jesteśmy przekonani, że utworzenie zrównoważonego społeczeństwa wymaga odwagi do podejmowania decyzji politycznych. Także wtedy, gdy wartości takich decyzji nie można łatwo oceniać tradycyjną miarą wzrostu.

Dostęp do taniej energii w postaci węgla i ropy naftowej spowodował znaczące emisje gazów cieplarnianych. Przejście do zrównoważonej i trwałej gospodarki opiera się w dużej mierze na przekształceniu energetyki. Musimy bardziej efektywnie wykorzystywać energię, a udział odnawialnych jej źródeł powinien sięgać stu procent.

Chcemy społeczeństwa wolnego od energii jądrowej. Energia atomowa niesie bowiem ze sobą nadmierne zagrożenie i pozostawia przyszłym pokoleniom odpady promieniotwórcze.

Jeśli nie przestawimy naszej energetyki teraz w sposób uporządkowany, brak zasobów zmusi nas do zmiany w późniejszym okresie. Wówczas będzie to niosło znacznie wyższe koszty dla poszczególnych obywateli, firm i całych narodów.

Opieka społeczna

Opieka społeczna powinna zapewnić człowiekowi wolność, odpowiednią jakość życia i bezpieczeństwo. Stajemy się najsilniejsi wówczas, gdy wiemy, że potrafimy zadbać o siebie nawzajem, gdy będziemy najsłabsi. Dlatego też społeczeństwo musi zapewnić swoim członkom leczenie i opiekę, gdy tego potrzebują. Należy także zadbać o system zabezpieczeń dla osób, które są chore lub pozbawione pracy. Jest sprawiedliwe, by zamożniejsi w większym stopniu przyczyniali się do dobra wspólnego.

Opieka zdrowotna w Szwecji powinna być sprawiedliwa i nowoczesna. W ramach promocji zdrowia jest równie ważne, aby inwestować w zdrowie publiczne, jak i skupić się na usługach leczniczych.

Chcemy dać regionom i gminom większą władzę w podejmowaniu decyzji politycznych, które ich dotyczą. Bez względu na to, w jakim regionie kraju mieszkasz, musisz mieć dostęp do podstawowych usług publicznych, takich jak policja, telefonia stacjonarna i usługi pocztowe. Szwecja musi zreformować program budownictwa mieszkaniowego Miljonprogrammet. Nie powinno być takiego miejsca w Szwecji, gdzie mieszkańcy czują, że muszą się przeprowadzić, aby mieć jakiegokolwiek możliwości.

W naszej wizji wszyscy ci, którzy nie mają dochodów, powinni mieć zagwarantowane wsparcie, by mogli żyć, niezależnie od poprzedniego dochodu i powodów obecnego braku zarobków. Chcemy, aby jeden organ zarządzał pełnym ubezpieczeniem społecznym. Zwykliśmy mówić, że powinny być „jedne drzwi wejściowe”, aby ludzie nie gubili się w procedurach.

Opieka społeczna nie może być traktowana jak każdy inny sektor. W kontekście usług społecznych nie jesteśmy konsumentami, lecz obywatelami. Dochody z podatków powinny trafiać do działalności, na które są przeznaczone, a nie być traktowane jako zysk.

Świat

Wielu ludzi na świecie musi wyjeżdżać z powodu ubóstwa. Dobrobyt się rozprzestrzenił, długość życia wzrasta i spada umieralność dzieci. Jednocześnie ludzkość mierzy się z wyzwaniami w postaci nadmiernie eksploatowanych zasobów naturalnych i zagrożeń środowiskowych. Ruch Zielonych postawił sobie za zadanie znalezienie sposobu, aby więcej osób mogło korzystać z dobrobytu, przy jednoczesnym rozwiązywaniu wyzwań klimatycznych i środowiskowych.

Partia Zielonych jest zagorzałym zwolennikiem współpracy międzynarodowej. Jednocześnie, chcemy, aby władzę sprawowali ci, których ona dotyczy. To przekonanie sprawia, że sceptycznie podchodzimy do scentralizowanej kontroli i odgórnego podejmowania decyzji, ponieważ oddala to władzę od ludzi.

Partia Zielonych to partia krytyczna wobec UE. Chcemy, by UE stała się bardziej elastyczną platformą współpracy, w której każde państwo członkowskie może, w granicach rozsądku, wybrać, w jakich projektach chce uczestniczyć. Szwecja powinna pozostać poza unią gospodarczą i walutową (UGW).

Wysiłki Szwecji na drodze do pokoju i rozwoju nie są wiarygodne, jeśli jednocześnie eksportujemy broń do dyktatur i ubogich krajów. Sprawiedliwy i zrównoważony rozwój globalny musi mieć pierwszeństwo przed krótkoterminowymi interesami gospodarczymi.

Partia Zielonych ma wizję świata bez granic, w którym wszyscy ludzie mogą się przeprowadzać, ale nikt nie jest zmuszony do ucieczki. Nie wierzymy w prawo państw do wyboru swoich mieszkańców, lecz wierzymy w prawo ludzi do wyboru, gdzie chcą żyć. Ludzie powinni korzystać z możliwości, a nie natykać się na mury. Z dumą podkreślamy, że jesteśmy partią najbardziej otwartą na migrację.

Partia pionierska

Chociaż Zieloni to partia polityczna, jesteśmy również pionierami. Wyprzedzamy nasze czasy, żyjąc jednocześnie w nich. Nie możemy stracić z oczu tych, którzy przyjdą po nas, ale nie możemy także sobie pozwolić na tracenie czasu dzisiaj. Ośmielamy się być zawsze o krok dalej.

Rozważni i zaangażowani ludzie zmieniają świat. Każdy rozwój rozpoczyna się od przekonania i zaangażowania jednostki. Ty też możesz coś zmienić!

Niniejsza publikacja stanowi zwięzłe podsumowanie programu Partii Zielonych Miljöpartiet. Tutaj możesz przeczytać o naszej wizji i filozofii, która jest fundamentem propozycji politycznych naszej partii. Jeśli chcesz dowiedzieć się więcej o naszej polityce, zapraszamy na stronę: www.mp.se. Znajdziesz tu również kompletny program partii.